

บันทึก
เรื่อง การหรือการจัดเก็บภาษีป้าย

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ สร.๐๔๐๓/๑๐๔๔๓ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๑๑ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาความว่า กระทรวงมหาดไทยได้ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีป้าย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งในเรื่องนี้มีข้อเท็จจริงอยู่ว่า จังหวัดฉะเชิงเทราได้หรือว่า นายปรีดา วรอุไร เจ้าของสถานที่จำหน่ายน้ำมัน “วรพงษ์เชอร์วิส” และนางอุไร ศรีอรุณ เจ้าของสถานที่จำหน่ายน้ำมัน “บรรยงค์เชอร์วิส” ได้ตั้งปั๊มจำหน่ายน้ำมันของบริษัทเอสโซ่ ในการดำเนินการดังกล่าว นอกจากจะมีป้ายตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์แล้วยังมีป้ายเป็นอักษรต่างประเทศว่า “ESSO” ติดตั้งอยู่ในบริเวณสถานการค้าอีก ๔ ป้าย คือ ที่เหนืออาคารที่ทำการ ๑ ป้าย เป็นข้อความติดกับกำแพงทั้ง ๒ ด้าน อีก ๒ ป้าย และที่เสาเหล็กสูงหน้าปั๊มอีก ๑ ป้าย เรื่องนี้ในชั้นแรกเจ้าของสถานที่จำหน่ายน้ำมันทั้ง ๒ แห่ง ได้ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีป้าย (ภ.ป.๑) ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของเทศบาลเมืองฉะเชิงเทราแห่งละ ๒ ป้าย คือ ป้ายซึ่งเป็นชื่อของสถานที่จำหน่ายน้ำมันตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์แห่งละ ๑ ป้าย และป้ายซึ่งเป็นชื่อของบริษัท “ESSO” ที่แขวนไว้ที่เสาเหล็กหน้าปั๊มอีกแห่งละ ๑ ป้าย ส่วนป้ายที่ติดอยู่กับกำแพงทั้ง ๒ ด้าน (๒ ป้าย) และบนอาคารที่ทำการอีก ๑ ป้าย รวมเป็น ๓ ป้าย ไม่ได้แสดงในแบบ ภ.ป.๑ เทศบาลเมืองฉะเชิงเทราเห็นว่าผู้ประกอบการทั้ง ๒ รายแจ้งรายการไม่ครบถ้วน จึงได้แจ้งให้ผู้ประกอบการทั้ง ๒ รายยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีป้ายใหม่ ต่อมาบริษัทเอสโซ่ได้มีหนังสือแจ้งเทศบาลเมืองฉะเชิงเทราว่า ป้ายทั้ง ๓ ป้าย ได้รับยกเว้นตามพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๘ (๕) เทศบาลเมืองฉะเชิงเทราจึงหาหรือจังหวัด จังหวัดฉะเชิงเทรามีความเห็นว่าป้ายทั้ง ๓ ป้าย ไม่ได้รับยกเว้นตามนัยมาตรา ๘ (๕) จึงได้หาหรือกระทรวงมหาดไทยว่า ความเห็นของจังหวัดจะเป็นการถูกต้องหรือไม่ กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาความในมาตรา ๘ (๕) แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ แล้วเห็นว่า สถานที่ประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้แต่ละแห่งนั้นย่อมมีสภาพไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะของการประกอบการค้านั้นๆ เป็นเกณฑ์ เช่น สถานที่ประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้ที่เป็นร้านขายของเบ็ดเตล็ด และมีตัวอาคารเป็นตึกแถวหรือห้องแถวย่อมมองเห็นได้ชัดว่าสถานที่ประกอบการค้านั้นๆ มีอาณาบริเวณหรือขอบเขตของอาคารกว้างขวางเพียงไร แต่ถ้าเป็นการค้าซึ่งมีลักษณะนอกเหนือจากที่กล่าว เช่น สถานที่จำหน่ายน้ำมัน (ปั๊มน้ำมัน) จำต้องมีบริเวณหรือทางสำหรับรถเข้าออกเติมน้ำมันตลอดจนการล้างหรืออัดฉีดหรือเช่นโรงงานอุตสาหกรรมบางชนิดที่จำเป็นต้องใช้บริเวณกว้างขวางตามสภาพของโรงงานนั้นๆ เช่น โรงงานทำเส้นไหมก็จำเป็นต้องมีบริเวณสำหรับปักเสาทาราวตากเส้นไหมให้แห้ง ซึ่งบางแห่งอาจต้องใช้

เนื้อที่ตั้งแต่ ๗ - ๘ ไร่ เป็นต้น ดังนั้นปั้มน้ำมันก็ดี โรงงานอุตสาหกรรมที่ต้องใช้บริเวณก็ดี ย่อมถือว่าเนื้อที่หรือบริเวณที่นอกเหนือจากที่ใช้ปลูกสร้างอาคารที่ทำการแล้วเป็นสถานที่ประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้ด้วย เพราะฉะนั้นแล้วการประกอบกิจการดังกล่าวย่อมจะดำเนินไปไม่ได้ จึงต้องพิจารณาเป็นกรณีๆ ไป เมื่อมาตรา ๘ (๕) แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้ายใช้คำว่า “ป้ายที่แสดงไว้ภายในสถานที่ประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้” จึงต้องหมายความว่าป้ายที่แสดงไว้ภายในอาณาบริเวณของสถานที่ประกอบการค้านั้นๆ แม้ไม่ใช่ตัวอาคารที่ทำการก็ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีป้ายด้วย ฉะนั้น สำหรับกรณีสถานที่จำหน่ายน้ำมัน “วรพงษ์เชอร์วิส” กับ “บรรยงค์เชอร์วิส” ผู้ประกอบการทั้งสองจึงไม่ต้องเสียภาษีป้ายสำหรับป้ายที่มีคำว่า “ESSO” ที่แสดงไว้ที่กำแพงสองด้าน (๒ ป้าย) และบนอาคารที่ทำการอีกหนึ่งป้ายซึ่งรวมเป็น ๓ ป้าย เพราะผู้ประกอบการค้าได้แสดงไว้ภายในสถานที่ประกอบการค้าตามนัยมาตรา ๘ (๕) แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๗) ได้ฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงมหาดไทยและผู้แทนกระทรวงการคลัง กับได้พิจารณาบทบัญญัติของกฎหมายโดยตลอดแล้ว เห็นว่า ความเห็นของกระทรวงมหาดไทยในเรื่องนี้ถูกต้อง เพราะสถานที่จำหน่ายน้ำมันเช่นว่านั้นย่อมต้องอาศัยบริเวณในการประกอบการค้าเพื่อหารายได้ ป้ายที่มีคำว่า “ESSO” ทั้ง ๓ ป้าย ซึ่งติดตั้งอยู่เหนืออาคารที่ทำการ ๑ ป้ายก็ดี ที่ติดกับกำแพงทั้งสองด้านอีก ๒ ป้ายก็ดี ตามข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ถือได้ว่าเป็นป้ายที่ได้แสดงไว้ภายในสถานที่ประกอบการค้าเพื่อหารายได้ และไม่ใช่ป้ายตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์ จึงได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีป้ายตามความในมาตรา ๘ (๕) แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐^{*}

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๑๑

^{*} มาตรา ๘ เจ้าของป้ายไม่ต้องเสียภาษีป้ายสำหรับป้ายดังต่อไปนี้

๑. ล๑

๑. ล๑

(๕) ป้ายที่แสดงไว้ภายในสถานที่ประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้ หรือภายในอาคารซึ่งเป็นที่รโหฐาน แต่ไม่รวมถึงป้ายตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์

๑. ล๑

๑. ล๑